

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Obdo/32/2024
Identifikačné číslo spisu:	1112201036
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Soňa Pekarčíková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1112201036.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a členiek senátu JUDr. Beaty Miničovej a JUDr. Jaroslavy Fúrovej v spore žalobcov: 1/ Ing. D. E., narodený XX. E. XXXX, F. K. XXX/XX, XXX XX A. D., zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Radomír Bžán, s.r.o., Nám. Ľ. Štúra 2, 811 02 Bratislava, IČO: 36 861 227, 2/ E. H., narodený X. D. XXXX, X. E. XXX/XX, XXX XX J.K., zastúpený JUDr. Soňa Vlhová, advokátska kancelária, s.r.o., GBC I, Galvaniho 7, 821 04 Bratislava, IČO: 50 854 593 a Advokátska kancelária JUDr. Radomír Bžán, s.r.o., Nám. Ľ. Štúra 2, 811 02 Bratislava, IČO: 36 861 227, 3/ D. S., narodený XX. E. XXXX, H. XXXX/X, XXX XX T. T., 4/ Ing. D. R., narodený X. C. XXXX, F. XXX/XX, XXX XX A. D., žalobcovia 3/ a 4/ zastúpení spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Radomír Bžán, s. r. o., Nám. Ľ. Štúra 2, 811 02 Bratislava, IČO: 36 861 227, proti žalovanému: Deutsche Leasing Slovakia, spol. s r. o., Prievozská 4, 821 09 Bratislava, IČO: 35 813 474, zastúpenému advokátskou kanceláriou bnt attorneys-at-law, s.r.o., Cintorínska 7, 811 08 Bratislava, IČO: 35 886 978, o zrušení rozhodcovského rozsudku, vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. Bl-27Cb/8/2012, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k. 2Cob/162/2020-744 zo dňa 26. marca 2024, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalobcov z a m i e t a .

II. Žalovaný m á n á r o k voči žalobcom na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „súd prvej inštancie“) ako súd prvej inštancie rozsudkom, č. k. 27Cb/8/2012-604 zo dňa 30. januára 2020 žalobu zamietol a zaviazal žalobcov 1/ až 4/ spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanému 100 % trov konania.

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobcovia sa podanou žalobou domáhali zrušenia rozhodcovského rozsudku Rozhodcovského súdu Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory sp. zn. Rsp V-59/2009 zo dňa 19. decembra 2011, doručeného 30. decembra 2011, ktorým rozhodcovský súd zaviazal žalobcov zaplatiť žalovanému spoločne a nerozdielne sumu 1 405 690,15 eura s príslušenstvom z titulu ručenia za záväzky spoločnosti AQUADOL SLOVAKIA, s.r.o. zo zmluvy

o finančnom leasingu č. 027104040 uzavretej medzi žalovaným (leasingový prenájomca) a AQUADOL SLOVAKIA, s.r.o. (leasingový nájomca) dňa 7. júna 2006, predmetom ktorej bolo financovanie kúpy plniacej linky. Kúpna zmluva, na základe ktorej nadobudol AQUADOL SLOVAKIA, s.r.o. vlastnícke právo k predmetu financovania, bola uzavretá 27. marca 2006 medzi KRONES AG ako predávajúcim a AQUADOL SLOVAKIA, s.r.o. ako kupujúcim. Podanú žalobu žalobcovia odôvodnili tým, že:

- a) rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, ktorá nemôže byť predmetom rozhodcovského konania, keďže rozhodcovský spor vznikol v priebehu konkurzného a reštrukturalizačného konania voči spoločnosti AQUADOL SLOVAKIA, s.r.o. a pohľadávka zanikla i voči ručiteľom, nakoľko záväzok úpadcu voči žalovanému zanikol, zaniklo i právo veriteľa ho vymáhať;
- b) rozhodcovská zmluva a rozhodcovská doložka je neplatná;
- c) rozhodlo sa vo veci, na ktorú sa rozhodcovská zmluva nevzťahovala, pričom žalobcovia túto okolnosť v rozhodcovskom konaní namietali;
- d) bola porušená zásada rovnosti účastníkov rozhodcovského konania, čo žalobcovia vidia v odmietaní nimi navrhovaných dôkazov, žiadostí a námietok, neumožnení vyjadriť sa k predloženým dôkazom;
- e) došlo k ďalším vadám rozhodcovského konania, a to k nedostatočnému odôvodneniu rozhodnutia a s tým súvisiacemu porušeniu práva žalobcov na spravodlivé súdne konanie a súdnu ochranu, porušenie zásady zákonnosti (zmena v obsadení senátu rozhodcovského súdu), rešpektovania dobrých mravov a pravidiel poctivého obchodného styku.

3. Súd prvej poukázal na § 21 ods. 2 a ods. 3, § 40 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení účinnom do 31. decembra 2014 (ďalej len „ZoRK“) a vo veci samej skúmal, či boli preukázané dôvody pre zrušenie rozhodcovského rozsudku tvrdené žalobcami pri ich podradení pod konkrétne taxatívne zákonom vymedzené dôvody v § 40 ZoRK. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobe nie je možné vyhovieť. Rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, ktorá môže byť predmetom rozhodcovského konania, jednalo sa o spor na plnenie pohľadávky uplatnenej z titulu ručenia žalobcov ako fyzických osôb za záväzky spoločnosti, na ktorej majetok bola povolená reštrukturalizácia. V danom prípade sa nejednalo o spor vzniknutý v rámci reštrukturalizačného konania, resp. o spor vyvolaný reštrukturalizačným konaním alebo s ním súvisiaci. K námietke nedostatku právomoci z dôvodu neplatnosti rozhodcovskej doložky dospel k záveru, že rozhodcovský rozsudok bol vydaný na základe platnej rozhodcovskej zmluvy (doložky). V súlade s § 21 ZoRK boli žalobcovia povinní námietku vzniesť v rozhodcovskom konaní najneskôr pri prvom úkone vo veci samej a žalobcovia platnosť rozhodcovskej doložky pri prvom úkone nenamietali. K námietke, že v rozhodcovskom konaní sa rozhodlo vo veci, na ktorú sa rozhodcovská zmluva nevzťahovala súd prvej inštancie uviedol, že skutočnosť, že správca konkurznej podstaty v rámci reštrukturalizačného konania poprel pohľadávku a veriteľ sa jej určenia nedomáhal v incidenčnom konaní, nie je prekážkou uplatnenia nároku na zaplatenie pohľadávky voči ručiteľom. Rovnako súd prvej inštancie dospel k záveru, že argumentácia žalobcov o porušení zásady rovnosti účastníkov konania v rozhodcovskom konaní neobstoí, keďže žalobcovia mali možnosť predložiť všetky dôkazy na preukázanie svojich tvrdení a bolo im umožnené vyjadriť sa ku všetkým predloženým dôkazom. Napadnutý rozhodcovský rozsudok neporušuje zásadu rovnosti účastníkov rozhodcovského konania a v širšom kontexte ani základné právo účastníka konania (žalobcov) na spravodlivé konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

4. O odvolaniach žalobcov proti rozsudku súdu prvej inštancie rozhodol Krajský súd Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom, č. k. 2Cob/162/2020-744 zo dňa 26. marca 2024 tak, že opravil označenie žalobcov 1/, 2/ a 3/ v záhlaví rozsudku súdu prvej inštancie (výrok I.), opravil obchodné meno a sídlo právneho zástupcu žalobcu 2/ v záhlaví rozsudku súdu prvej inštancie (výrok II.), potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie (výrok III.) a priznal žalovanému voči žalobcom 1/ až 4/ zaviazaným spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (výrok IV.).

5. Podľa odvolacieho súdu je rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku vecne správne. Odvolací súd zdôraznil, že všeobecné súdy nie sú vo vzťahu k rozhodcovským súdom v postavení súdov odvolacích. Vo vzťahu k všeobecným súdom zákonodarca umožnil a upravil len obmedzený prieskum rozhodcovských rozsudkov, v rámci ktorého možno takýto rozsudok napadnúť žalobou na jeho zrušenie na všeobecnom súde len z dôvodov taxatívne vymedzených v § 40 ods. 1 ZoRK spočívajúcich v

dodržiavani zákonnosti. V súvislosti s odvolaním žalobcov považoval odvolací súd za potrebné s prihliadnutím na zásadu viazanosti odvolacími dôvodmi vyplývajúcu z § 380 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „CSP“) poukázať na skutočnosť, že žalobcovia v zásade len zopakovali obsah argumentácie uplatnenej v rámci procesnej obrany pred rozhodcovským súdom a procesného útoku pred súdom prvej inštancie, s ktorou sa súd prvej inštancie správne vysporiadal. Odvolací súd podotkol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Argumentácia žalobcov v konaní pred súdom prvej inštancie, ako aj obsah odvolacích dôvodov uplatnených v konaní pred odvolacím súdom, má v prevažnom rozsahu charakter argumentácie vo veci samej, i keď v snahe túto subsumovať a modelovať ako dôvody zrušenia rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ZoRK. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku v dostatočnom rozsahu pre meritórne rozhodnutie uviedol, akými úvahami sa spravoval, ktoré dôkazy vykonal, ktoré nevykonal a prečo, ako vykonané dôkazy zhodnotil a v akých vzájomných súvislostiach. Rovnako zrozumiteľné je aj odôvodnenie týkajúce sa právneho posúdenia veci, keďže z odôvodnenia rozsudku je zrejmé, pod hypotézu akej právnej normy bol subsumovaný zistený skutkový stav a podľa akej právnej normy bola vec posúdená.

6. K námietke žalobcov, že rozhodcovský rozsudok bol v rozpore s § 1 ods. 3 ZoRK vydaný vo veci, ktorá nemôže byť predmetom rozhodcovského konania z dôvodu, že rozhodcovské konanie vzniklo v priebehu konkurzného, resp. reštrukturalizačného konania odvolací súd dospel rovnako ako súd prvej inštancie k záveru, že jednoznačne nejde o spor s vyňatím arbitrability rozhodcovského súdu podľa § 1 ods. 3 ZoRK. Za konania vyvolané konkurzom sa považujú v zmysle zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZKR“), konanie o určenie právneho dôvodu, vymáhateľnosti, výšky, poradia, zabezpečenia zabezpečovacím právom alebo poradia zabezpečovacieho práva popretej pohľadávky (§ 32 ods. 6 ZKR), konanie o vylúčenie veci zo súpisu konkurznej podstaty (§ 19 ods. 2 ZKR), resp. konanie o vylúčenie majetku zo súpisu (§ 78 ods. 3 ZKR), osobitne aj konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov v zmysle § 26 ZKR, resp. § 53 a nasl. ZKR, prípadne aj konanie o žalobe na určenie neúčinnosti reštrukturalizačného plánu (s poukazom na 6Ndc 33/2011).

7. Odvolací súd sa nestotožnil ani s odvolacou námietkou žalobcov spočívajúcou v tom, že pohľadávka, ktorej zaplatenie bolo predmetom rozhodcovského konania, zanikla z dôvodu jej úspešného popretia správcom podľa § 124 ods. 5 ZKR. Zánik vymáhateľnosti pohľadávky voči veriteľovi, hoc aj z dôvodov popretia pohľadávky správcom a nepodania žaloby o určenie pravosti pohľadávky, nespôsobuje nemožnosť vymáhania pohľadávky voči ručiteľom. Odvolací súd konštatoval, že v prejednávanej veci pohľadávka žalovaného nezanikla, ale stala sa nevymáhateľnou voči dlžníkovi. V prípade, že by prišlo k jej zániku, záväzok je splniteľný ručiteľmi, teda ani prípadný zánik pohľadávky veriteľa voči dlžníkovi v prejednávanej veci by nespôsobil zánik ručiteľského záväzku žalobcov.

8. K námietke žalobcov ohľadne neplatnosti rozhodcovskej zmluvy, resp. rozhodcovskej doložky odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie sa správne zaoberal otázkou, či žalobcovia uplatnili námietku nedostatku právomoci rozhodcovského súdu pre neexistenciu alebo neplatnosť rozhodcovskej zmluvy, pričom dospel k správne skutkovému zisteniu, že žalobcovia túto námietku v konaní pred rozhodcovským súdom neuplatnili včas, pri prvom úkone vo veci. Procesná obrana žalobcov v konaní pred rozhodcovským súdom tvrdenu neplatnosťou leasingovej zmluvy, dohody o pristúpení, všeobecných podmienok a ani ručiteľských vyhlásení, nemôže nahradiť neuplatnenie námietky nedostatku právomoci rozhodcovského súdu pri prvom úkone v konaní pred rozhodcovským súdom. Ani argumentácia žalobcov, že nemohli uplatniť námietku nedostatku právomoci pri prvom úkone vo veci, nakoľko sa o neplatnosti leasingovej zmluvy, dohody o pristúpení, všeobecných podmienok a ručiteľských vyhlásení dozvedali až postupne, po predložení dokumentov žalovaným a pri prvom úkone vo veci samej ich ešte nemali k dispozícii podľa názoru odvolacieho súdu neobstoja. Právomoc rozhodcovského súdu bola založená ručiteľskými vyhláseniami, ktoré sú právnymi úkonmi samotných žalobcov v postavení ručiteľov a v ktorých žalobcovia výslovne vyhlásili, že sa oboznámili s leasingovou zmluvou, prílohou zmluvy boli všeobecné podmienky, preto tvrdenie žalobcov, že sa o týchto úkonoch

dozvedali postupne až po ich predložení žalovaným v rozhodcovskom konaní, považuje odvolací súd za účelové. Žalobcovia okrem tohto tvrdenia neuviedli a nepreukázali žiadne objektívne dôvody zmeškania uplatnenia námietky nedostatku právomoci rozhodcovského súdu pri prvom úkone, ktoré by mal rozhodcovský súd posudzovať ako spôsobené príčinou, ktorú považuje za dostatočnú a z tohto dôvodu pripustiť uplatnenie námietky.

9. V súvislosti s námietkou nesprávneho právneho posúdenia absolútnej neplatnosti právnych úkonov odvolací súd opätovne zdôraznil, že ide o námietky vo veci samej, ktoré podliehajú posúdeniu v konaní pred rozhodcovským súdom, pričom z odôvodnenia rozhodcovského rozsudku vyplýva, že sa námietkami žalobcov (žalovaných v rozhodcovskom konaní) zaoberal. Všeobecný súd nie je vo vzťahu k rozhodnutiu rozhodcovského súdu súdom odvolacím, preto vyhodnotenie dôkazov a právne závery z toho rozhodcovským súdom prijaté nie sú dôvodom pre zrušenie rozhodcovského rozsudku. Pri posudzovaní žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku všeobecný súd neskúma vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku a nevykonáva prieskum z hmotnoprávnej stránky. Súd posudzuje len zákonnosť rozhodcovského rozsudku z hľadísk, pre ktoré je možné podať žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku v zmysle § 40 ods. 1 ZoRK. Ak by aj všeobecný súd zistil vecnú nesprávnosť rozhodcovského rozsudku, takáto okolnosť nie je dôvodom na jeho zrušenie. Rovnako je potrebné posudzovať aj odvoláciu námietku žalobcu 2/, podľa ktorého sa mal rozhodcovský súd zaoberať absolútnou neplatnosťou právneho úkonu podľa § 39a zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) upravujúcim úžeru z dôvodu neprimeranosti výšky zmluvnej pokuty.

10. K námietke neplatnosti ručiteľských vyhlásení pre nedostatok súhlasu jedného z manželov podľa § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka odvolací súd uviedol, že za právne úkony týkajúce sa spoločných vecí sa podľa ustálenej súdnej praxe nepovažuje ručiteľský záväzok jedného z manželov (R 61/1973). Odvolací súd poukázal na dlhodobu ustálenú súdnu prax týkajúcu sa platnosti dispozície s predmetom bezpodielového spoluvlastníctva alebo výkonu jeho správy (napr. R 46/1966, R 104/1967, R 61/1973, R 71/1994, 4Cdo 123/2008, 4Cdo 234/2010), z ktorej vyplýva záver, že medzi vybavovanie vecí týkajúcich sa spoločných vecí nepatrí o. i. ani prevzatie ručenia (R 1/1998).

11. Odvolací súd zhodne s názorom súdu prvej inštancie nezistil ani porušenie zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania. Zo spisu rozhodcovského súdu vyplýva, že žalobcom boli doručené všetky listinné dôkazy, ktorými žalovaný v konaní preukazoval dôvodnosť uplatneného nároku, súčasťou spisu rozhodcovského súdu sú všetky dôkazy, ktoré žalobcovia (v rozhodcovskom konaní žalovaní) predložili na svoju obranu. Odvolací súd poukázal na § 27 ods. 1 ZoRK, v zmysle ktorého rozhodcovský súd uváži výber a spôsob vykonania dôkazov podľa ich možného prínosu k objasneniu sporu. Rozhodcovský súd vykonáva dôkazy na preukázanie skutočností, ktoré sú sporné a výber dôkazu a jeho vykonanie smeruje k ich objasneniu. Preto nie je procesným pochybením, ak rozhodcovský súd nevykoná dôkazy, ak vec považoval za objasnenú. Z ustanovenia § 27 ods. 1 ZoRK, ako aj skutočností, že všeobecný súd nie je vo vzťahu k rozhodcovskému súdu súdom odvolacím, potom vyplýva, že nielen samotný výber dôkazov podľa ich možného prínosu k objasneniu sporu, ale aj spôsob, akým rozhodcovský súd dôkazy vyhodnotil, nemôže byť dôvodom pre zrušenie rozhodcovského rozsudku. V prípade námietky nedoručenia dohody medzi spoločnosťou AQUADOL SLOVAKIA, s.r.o. a žalobcom o demontáži predmetu leasingu spoločnosťou ecomac Gebrauchtmaschinen GmbH, odvolací súd konštatoval, že táto je súčasťou spisu rozhodcovského súdu. Odvolací súd mal za to, že ani v prípade porušenia ustanovenia § 26 ods. 5 veta druhá ZoRK sa nejednalo o listinu, o ktorú sa rozhodcovský súd opieral pri svojom rozhodovaní, preto odvolací nevzhliadol nedoručenie dohody o demontáži predmetu leasingu za taký kvalifikovaný nedostatok konania pred rozhodcovským súdom, ktorý by mal za následok porušenie zásady rovnosti.

12. Žalobcovia vo svojich odvolaniach podľa odvolacieho súdu neargumentovali žiadnymi skutočnosťami a dôkazmi, ktoré by boli relevantné pre rozhodnutie vo veci a ktoré by mali za následok zmenu zisteného skutkového stavu alebo právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie. Z konania pred súdom prvej inštancie i odvolacím súdom nevyplýva iný, než napadnutým rozsudkom vyslovený

právny záver a v odvolaní uvedené argumenty nie sú spôsobilé privodiť iné právne posúdenie zisteného skutkového stavu veci. Z uvedených dôvodov odvolací súd viazaný odvolacími dôvodmi v zmysle § 380 CSP dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým žalobu zamietol v celom rozsahu, je vecne správne, preto rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej, ako aj v závislom výroku o trovách konania potvrdil.

13. Proti rozsudku odvolacieho súdu v rozsahu jeho tretieho a štvrtého výroku podali dovolanie žalobcovia (ďalej aj „dovolatelia“), prípustnosť ktorého odvodzujú od § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 CSP a teda, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil stranám, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, resp. že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, resp. ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená, resp. ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

14. Žalobcovia v priebehu celého sporového konania opakovane poukazovali na absolútnu neplatnosť ručiteľských vyhlásení s poukazom na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. I. ÚS 26/2010. Podľa dovolateľov podstatou právneho názoru ústavného súdu je to, že za úkony týkajúce sa spoločných vecí teda nemožno považovať iba také úkony, ktorých predmetom musí byť striktne vlastníctvo, t. j. s priamym vzťahom k spoločným veciam, ale aj také, ktoré môžu mať účinky vo sfére spoločných vecí. Nejde pritom o izolovaný právny názor, ale je podporený ďalšími rozhodnutiami ústavného súdu (napríklad III. ÚS 588/2021). Odvolací súd sa podľa dovolateľov žiadnym spôsobom nevysporiadal s uvedenou relevantnou rozhodovacou činnosťou, keď iba bez dodatočnej argumentácie vo vzťahu k uvedenému nálezu, odkazuje na judikatúru všeobecných súdov, proti ktorej pritom uvedené nálezy mieria. Táto skutočnosť sama o sebe zakladá vadnosť rozhodnutia, konkrétne jeho odôvodnenia, nakoľko odvolací súd neposkytol dostatočné odpovede na rozhodujúcu právnu otázku a ignoroval existenciu rozhodovacej činnosti ústavného súdu, na ktorú dovolutelia poukazovali, čím založil namietanú vadu zmätočnosti (§ 420 písm. f) CSP).

15. Odvolací súd sa týmto dopustil aj nesprávneho právneho posúdenia, nakoľko túto dôležitú právnu otázku posúdil v rozpore s právnym názorom ústavného súdu. Rozhodujúcou právnou otázkou je otázka, či je pre aplikáciu § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka nevyhnutné, aby išlo o priamy či bezprostredný vzťah právneho úkonu k spoločným veciam patriacim do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, alebo stačí, že ide o vzťah sekundárny, resp. o vzťah účinkov alebo možných dôsledkov tohto právneho úkonu vo sfére spoločných vecí. Argumentácia odvolacieho súdu vo vzťahu k tejto otázke je neudržateľná a nesprávna, nakoľko za úkon týkajúci sa spoločných vecí považuje iba taký, ktorého bezprostredným predmetom sú spoločné veci. Účelom ustanovenia § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka je však predísť tomu, aby k výraznému zásahu do majetkovej sféry manželov mohlo dôjsť aj takým úkonom, s ktorým druhý manžel nesúhlasí, hoci ich to môže napríklad pripraviť aj o takmer celý majetok. Nakoľko ide o potenciálny zásadný zásah do majetkovej sféry manželov (bezpodielového spoluvlastníctva), zákonodarcia takýto úkon podriadil podmienke súhlasu druhého z manželov. Ani z textácie § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka nemožno vyvodíť, že úkon sa musí priamo týkať spoločných vecí. Zákon totiž hovorí iba o podmienke „týkania sa spoločných vecí“, a to nie nevyhnutne „priamo“ či „bezprostredne“. Spoločných vecí sa pritom nepochybne týka aj vyhlásenie ručiteľa, v zmysle ktorého by sa následne veriteľ mohol domáhať uspokojenia svojej pohľadávky z takýchto spoločných vecí. Dovolutelia podotkli, že v predmetnom prípade bola hodnota lízingu 3 milióny eur, čo nepochybne nespadá do rámca „bežných vecí“. Podľa dovolateľov mal odvolací súd reflektovať nielen rozhodovaciu činnosť všeobecných súdov, ale aj aktuálnu rozhodovaciu činnosť ústavného súdu, čo však neurobil. Z hľadiska prípustnosti dovolania ide podľa dovolateľov o právnu otázku, ktoré je v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu riešená rozdielne. Judikatúra ústavného súdu potvrdzuje, že do rámca ustálenej rozhodovacej praxe možno zaradiť aj rozhodovaciu prax ústavného súdu (III. ÚS 91/2021).

16. Dovolutelia ďalej namietali porušenie princípu rovnosti a poukázali na skutočnosť, že im nebola doručená dohoda medzi spoločnosťou AQUADOL a žalobcom zo dňa 17. septembra 2009 o demontáži

predmetu leasingu. Dovolatelia odkazujúc na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva zdôraznili, že strany konania musia mať príležitosť oboznámiť sa so všetkými dôkazmi aj stanoviskami, a majú právo sa k nim vyjadriť, pričom samotný účinok obsahu podania nie je dôležitý - je totiž na stranách, aby sa rozhodli, či sa k podaniu vyjadria. To platí aj pre prípady podaní, ktoré dokonca neprinášajú nové argumenty. O to viac to platí v prípade dôkazného prostriedku, v prípade ktorého je práve na strane sporu, aby sama posúdila aký význam má pre vec, a či a ako sa k nemu vyjadrí. Odvolací súd však k tejto otázke pristúpil tak, že nakoľko rozhodcovský súd to nepovažoval za dôležité, nebolo to dôležité ani pre žalobcov. Svojvoľne tak prejedlikoval, že ani vyjadrenie žalobcov k nemu by nebolo podstatné a teda nemalo význam na priebeh ani záver sporu, čo považujú dovolatelia za nesprávne a neudržateľné. Žalobcovia v rozhodcovskom konaní nemali rovnakú možnosť vyjadriť sa k všetkým predloženým dôkazom, pričom súdy nižších inštancií tento nedostatok aprobovali, čím založili vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP a zároveň sa odvolací súd dopustil nesprávneho právneho posúdenia § 17 ZoRK v spojení s § 40 ods. 1 písm. g) ZoRK. Nesprávne právne posúdenie spočíva v tom, že odvolací súd uvedené ustanovenia interpretoval tak, že o relevantné porušenie zásady rovnosti ide v prípade nedoručenia dôkazného prostriedku (listiny) na vyjadrenie sa protistrane iba vtedy, ak ide o taký dôkazný prostriedok (listinu), na ktorom rozhodcovský súd priamo založil svoje rozhodnutie. Dovolatelia zastávajú právny názor, že pre konštatovanie porušenia zásady rovnosti podľa § 40 ods. 1 písm. g) ZoRK v spojení s § 17 ZoRK nie je rozhodujúce samotné posúdenie povahy či významu uvedeného dôkazného prostriedku (listiny), ale fakt, že strane nebol doručený a teda strana prišla o možnosť sa k nemu vyjadriť.

17. Žalobcovia v priebehu konania tiež namietali, že v prejednávanej veci ide o rozhodcovský rozsudok vydaný vo veci, ktorá nemôže byť predmetom rozhodcovského konania v zmysle § 1 ods. 3 písm. d) ZoRK, v zmysle ktorého v rozhodcovskom konaní nemožno rozhodovať spory, ktoré vzniknú v priebehu konkurzného a vyrovnacieho konania. Zákonná úprava teda používa slovné spojenie „spory, ktoré vzniknú v priebehu konkurzného a vyrovnacieho konania“. Naproti tomu súdy nižších inštancií vo svojich rozhodnutiach operovali s pojmami spory „vyvolané“ či „súvisiace“ s konkurzným či reštrukturalizačným konaním. Podľa dovolateľov odvolací súd nesprávne odkazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) sp. zn. 6Ndc 33/2011. V uvádzanom rozhodnutí sa žiadnym spôsobom nerieši otázka interpretácie, či ide o spor vzniknutý v priebehu konkurzného a vyrovnacieho konania tak, ako to uvádza ZoRK. Otázka, či ide o spor vyvolaný alebo súvisiaci s konkurzným či reštrukturalizačným konaním je pritom celkom zjavne otázkou rozdielnou od toho, či ide o spor, ktorý vznikol v priebehu konkurzného či reštrukturalizačného konania. Spor, ktorý vznikol v priebehu konkurzného či reštrukturalizačného konania totiž nemusí byť sporom, ktorý je konkurzným či reštrukturalizačným konaním vyvolaný a ani s ním priamo súvisieť. Ide tu o zjavné a jednoznačné použitie rozdielnych pojmov/výrazov rozličnými právnymi predpismi, pričom je úplne štandardným metodologickým východiskom pri interpretácii právnych predpisov, že ak zákonodarca používa rozdielne pojmy či rozdielne slovné spojenia, vychádza sa z toho, že odkazuje na rozdielne skutočnosti. Žalobcovia považujú za neudržateľné, svojvoľné a bez zákonnej opory, aby odvolací súd reagoval na ich argumentáciu, že ide o spor vzniknutý v priebehu konkurzného, resp. reštrukturalizačného konania tak, ako to uvádza ZoRK, odpovedal tak, že jednoznačne nejde o spor vyvolaný konkurzom. Odvolací súd de facto odpovedal na niečo iné, než čo žalobcovia namietali, a na žalobcami vznesenú námietku tak vôbec neodpovedal. To zakladá nedostatočnosť odôvodnenia a vadu zmätočnosti, nakoľko odvolací súd neodpovedal na podstatnú námietku žalobcov, a teda ide o vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP. Implicitne možno podľa dovolateľov dedukovať, že odvolací súd § 1 ods. 3 písm. d) ZoRK interpretoval tak, že týmto ustanovením sa majú na mysli iba konania, ktoré boli vyvolané konkurzom. Ide tak zároveň aj o nesprávne právne posúdenie - zákonodarcom použité slovné spojenie „konania, ktoré vzniknú v priebehu konkurzného a vyrovnacieho konania“ je totiž nepochybne širšie, a zahŕňa akékoľvek spory, ku ktorým dôjde v priebehu konkurzného či reštrukturalizačného konania. Právnu otázku, či § 1 ods. 3 písm. d) ZoRK zahŕňa akékoľvek spory, ku ktorým dôjde v priebehu konkurzného konania či reštrukturalizačného konania odvolací súd posúdil nesprávne, keď uzatvoril, že zahŕňa len spory vyvolané konkurzom, čím založil vadu nesprávneho právneho posúdenia veci.

18. Na základe v dovolaní uvedených skutočností dovolateľa navrhli, aby dovolací súd napadnutý rozsudok zrušil v rozsahu výrokov III. a IV. a vec vrátil Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

19. Dovolateľa tiež navrhli, aby dovolací súd odložil právoplatnosť napadnutého rozsudku do právoplatného rozhodnutia dovolacieho súdu o dovolaní. Rozhodcovským rozsudkom boli žalobcovia zaviazaní na zaplatenie sumy 1 405 690,15 eura. Je zrejmé, že ide o vysokú sumu, ktorej vymáhanie by zásadným spôsobom zasiahlo do majetkových pomerov žalobcov. Keďže vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku bola odložená do právoplatného skončenia predmetnej veci a dovolateľa v tomto dovolaní poukazujú na zásadné nedostatky napadnutého rozhodnutia, dovolateľa majú na to, že v tomto prípade existujú dôvody hodné osobitného zreteľa na odloženie právoplatnosti napadnutého rozsudku.

20. K dovolaniu žalobcov sa na výzvu súdu vyjadril žalovaný, ktorý uviedol, že napadnutý rozsudok je vecne správny a správne odôvodnený. Dovolanie žalobcov je podľa žalovaného zjavne nedôvodné. Žalovaný poukázal na to, že žalobcovia podali dovolanie aj proti výroku o trovách konania, avšak neuviedli žiadny dôvod dovolania, ktorý by sa akokoľvek týkal tohto výroku. Skutočnosť, že výrok o trovách konania je závislý od výroku vo veci samej, automaticky neznamená, že tento výrok sa tiež môže napadnúť dovolaním. Dovolanie proti výroku o trovách konania je preto podľa žalovaného neprípustné.

21. Argumentácia žalobcov týkajúca sa toho, že rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, ktorá nemôže byť predmetom rozhodcovského konania, a že odvolací súd sa riadne nevysporiadal s ich námietkou, je podľa žalovaného nesprávna. Výklad ustanovenia § 1 ods. 3 ZoRK odvolacím súdom je podľa žalovaného správny. V prvom rade žalovaný zdôraznil, že predmetný spor (ktorý bol predmetom rozhodcovského rozsudku) nielenže nevznikol počas konkurzného alebo reštrukturalizačného konania, ktoré by sa týkalo strán sporu, ale takéto konanie ani nezačalo v priebehu trvania sporu. Skutočnosť, že na hlavného dlžníka bol vyhlásený konkurz (alebo dokonca začalo konkurzné konanie), je nepodstatná, nakoľko hlavný dlžník (spoločnosť AQUADOL SLOVAKIA, s.r.o.) nebol žalovaným subjektom. Spor medzi hlavným dlžníkom a žalovaným nebol predmetom rozhodovania pred rozhodcovským súdom. Predmetom sporu bol spor medzi žalovaným a žalobcami ako ručiteľmi. V druhom rade žalovaný zdôraznil, že žalobcovia nesprávne stotožňujú vznik sporu s podaním žaloby na rozhodcovskom súde. Podľa žalovaného spor medzi žalovaným a žalobcami vznikol v momente, keď žalovanému v čase, kedy boli na to povinní (tento vyplýva z rozhodcovského rozsudku), nesplnili svoj záväzok. Účelom výluky uvedenej v § 1 ods. 3 písm. d) ZoRK je len to, aby sa v rozhodcovskom konaní neuplatňovali spory, ktorých uplatňovanie upravuje osobitný predpis, a to zákon o konkurze a reštrukturalizácii.

22. Žalovaný ďalej poukázal na to, že žalobcovia sa domáhajú neplatnosti ručiteľského vyhlásenia z dôvodu, že nejde o bežnú vec týkajúcu sa spoločných vecí manželov a druhý manžel na daný úkon nedal súhlas. Ich dovolacia otázka sa však nijako netýka prípadnej neplatnosti pre rozpor s dobrými mravmi (t. j. výkladu § 39 Občianskeho zákonníka). Podľa žalovaného nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 26/2010 nedal jednoznačnú odpoveď na to, či sa predmetný úkon má posúdiť podľa ustanovení o relatívnej neplatnosti úkonu podľa § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka alebo podľa ustanovení o rozpore s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Ústavný súd poukázal na to, že najvyšší súd mohol určitým spôsobom vyložiť § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka, avšak následne poukázal tiež na to, že najvyšší súd v podstate mohol zotrvať na svojej judikatúre (t. j. neaplikovať § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka na výlučné záväzky jedného z manželov), avšak v takom prípade mal posúdiť daný vzťah cez prizmu dobrých mravov podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Žalobcovia túto druhú možnosť (posúdenie cez prizmu dobrých mravov) v dovolaní nenamietajú. Podľa žalovaného dovolanie v tejto časti nie je prípustné, nakoľko odvolací súd rozhodol v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyššieho súdu v tejto otázke. V tomto smere žalovaný poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/27/2017, v ktorom zosumarizoval ustálenú súdnu prax k predmetnej právnej otázke. Ustálená prax najvyššieho súdu je taká, že úkon ručiteľského vyhlásenia nepredstavuje úkon, na ktorý sa vzťahuje § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Prípadné ojedinelé opačné rozhodnutie najvyššieho súdu by neznamenal, že došlo k „zrušeniu“ ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Vzhľadom na

uvedené nemožno konštatovať, že by táto otázka nebola v praxi dovolacieho súdu vyriešená, ani to, že by bola rozhodovaná rozdielne; ako už aj bolo uvedené vyššie, prípadne ojedinelé opačné rozhodnutie najvyššieho súdu ešte neznamená, že otázka je rozhodovaná rozdielne, ak najvyšší súd v následných rozhodnutiach vôbec nenadviazal na toto ojedinelé rozhodnutie. Z uvedeného dôvodu nie sú splnené podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP.

23. Podľa žalovaného nie je správna ani argumentácia žalobcov, že za súčasť rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu treba považovať aj rozhodovaciu činnosť ústavného súdu. Táto skutočnosť je okrem iného zrejme aj z toho, že ústavný súd nie je orgánom určeným na výklad práva. Týmto povolaným orgánom je výlučne najvyšší súd. Zároveň nie je zjavné, ako môže byť nález ústavného súdu, na ktorý poukazujú žalobcovia, súčasťou rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, ak ústavný súd predmetnú otázku nevyriešil, ale stanovil určité možné alternatívy, t. j. nechal ju na vyriešenie najvyššiemu súdu. Podľa žalovaného samotná skutočnosť, že žalobcovia uzatvorili ručiteľské vyhlásenia vylučuje, aby sa žalobcovia domáhali neplatnosti, nakoľko, ak by išlo o dôvod, ktorý by takúto neplatnosť založil, tento dôvod spôsobili sami. Takýto výkon práv je v rozpore s dobrými mravmi. Takejto neplatnosti by sa prípadne mohli domôcť manželky žalobcov, ak by sa cítili dotknuté (a zároveň by aj skutočne existoval rozpor s dobrými mravmi).

24. Z pohľadu žalovaného je z dovolania tiež zjavné, že žalobcovia odkazujú na aplikáciu § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka len v kontexte inštitútu ručenia, a nie rozhodcovskej doložky. Neplatnosť právneho úkonu, ktorého súčasťou je aj rozhodcovská doložka, nespôsobuje neplatnosť rozhodcovskej doložky. Rozhodcovská doložka sa výlučne týka rozhodovania osobného sporu medzi žalobcami a žalovanými, a na túto doložku (rozhodcovskú zmluvu) nemožno nijako aplikovať § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a ani ustanovenia o neplatnosti pre rozpor s dobrými mravmi, nakoľko rozhodcovská doložka sama o sebe v žiadnom prípade nemôže zasiahnuť do práv druhého manžela. Navyše, ak by aj rozhodcovská doložka bola neplatná, túto námietku boli povinní žalobcovia vzniesť pri prvom úkone pred rozhodcovským súdom, čo nespravili, pričom v takom prípade túto otázku už nemôže skúmať súd v rámci konania o zrušení rozhodcovského rozsudku. Skutočnosť, či ručiteľské vyhlásenie bolo platné alebo nebolo platné, patrilo do pôsobnosti rozhodcovského súdu, pričom i prípadná nesprávnosť takéhoto posúdenia nie je dôvodom na zrušenie rozhodcovského rozsudku. Tiež je podľa žalovaného potrebné poukázať na to, že žalobcovia odkázali na aplikáciu § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka v rámci podaného odvolania proti prvostupňovému rozsudku vo vzťahu k neexistencii platnej rozhodcovskej doložky. Hoci v rámci podaného odvolania poukazovali na to, že ručiteľské vyhlásenie je neplatné, žalobcovia (v odvolaní) nespochybňovali rozhodcovský rozsudok preto, že rozhodcovský súd posúdil ich ručiteľské záväzky ako platné, ale preto, že dôvod tejto neplatnosti vzťahovali aj na rozhodcovskú doložku, pričom touto svojou argumentáciou odôvodňovali údajnú nesprávnosť záverov prvostupňového súdu o platnosti rozhodcovskej doložky a právomoci rozhodcovského súdu. V rámci podaného dovolania sa však snažia rozšíriť túto argumentáciu na neplatnosť inštitútu ručenia, pričom prakticky túto argumentáciu v rámci podaného dovolania obmedzili len na neplatnosť inštitútu ručenia. Nič z podaného dovolania nenasvedčuje, že by žalobcovia touto argumentáciou stále rozporovali platnosť rozhodcovskej doložky a závery odvolacieho súdu týkajúceho sa toho, že bola daná právomoc rozhodcovského súdu. V tomto smere dovolanie dokonca presahuje rozsah žaloby, v ktorom nežiadali zrušiť rozhodcovský rozsudok z dôvodu, že rozhodcovský súd rozhodol o ich povinnosti pre neplatný ručiteľský záväzok, ale žiadali ho zrušiť pre neexistujúcu/neplatnú rozhodcovskú doložku. Žalobcovia podľa žalovaného nevymedzili dovolací dôvod tak, že by spochybňovali závery odvolacieho súdu o platnosti rozhodcovskej doložky, resp. o právomoci rozhodcovského súdu (z dôvodu uzatvorenej rozhodcovskej doložky, resp. včasného nenamietania právomoci rozhodcovského súdu pre neplatnosť rozhodcovskej doložky).

25. Za nesprávnu považuje žalovaný aj argumentáciu žalobcov ohľadne porušenia princípu rovnosti v rozhodcovskom konaní. Žalovaný zdôrazňuje, že žalobcovia nie sú oprávnení napádať skutkové zistenia súdov nižších inštancií v rámci dovolania. Na pojednávaní dňa 28. októbra 2010 mali žalobcovia možnosť vyjadriť sa ku všetkým predloženým dôkazom, nakoľko na tomto pojednávaní mali vedomosť o predmetnom podaní žalovaného. Nie je preto možné konštatovať, že žalobcom sa neposkytla rovnaká

možnosť na uplatnenie ich práv a na ich ochranu. Pokiaľ ide o návrh žalobcov na odklad právoplatnosti rozsudku, podľa žalovaného žalobcovia svoje tvrdenia, ktorými tento návrh odôvodňujú, nijako nekonkretizujú a nepreukazujú, pričom žalovaný tieto tvrdenia rozporuje. Žalovaný preto navrhol, aby dovolací súd návrhu na odklad právoplatnosti rozsudku nevyhovel.

26. V závere vyjadrenia k dovolaniu žalovaný navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcov odmietol, prípadne zamietol a aby mu priznal voči žalobcom právo na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

27. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podali včas žalobcovia, v neprospech ktorých bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpení podľa § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a dospel k záveru že tento mimoriadny opravný prostriedok žalobcov je potrebné zamietnuť, pretože nie je dôvodný.

28. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu, ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (k tomu viď napr. III. ÚS 474/2017).

29. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti podľa CSP. Dovolanie v systéme opravných prostriedkov nie je ďalším odvolaním a dovolací súd nie je tretou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (1Cdo/113/2012, 4Cdo/280/2013, 7Cdo/92/2012, 3Cdo/539/2014). Základná idea mimoriadnych opravných prostriedkov vychádza z toho, že právna istota a stabilita, nastolené právoplatným rozhodnutím, sú v právnom štáte narušiteľné len mimoriadne a výnimočne. Dovolací súd pristupuje k preskúmaniu samotnej dôvodnosti dovolacích dôvodov výlučne za predpokladu, že sú splnené podmienky prípustnosti dovolania, ktoré je dovolací súd povinný preskúmať prednostne.

30. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

K prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP

31. Relevantnými znakmi, ktoré charakterizujú vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

32. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle vyššie citovaného ustanovenia sa rozumie nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktorý sa vymyká zo zákonného, ale aj z ústavno-právneho rámca, a ktorý tak zároveň znamená porušenie Ústavou Slovenskej republiky zaručených procesných práv v spojení so súdnou ochranou práva. Podstatou práva na spravodlivý proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky,

poskytované právnym poriadkom, pričom integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po použití a výklade relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné, alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. V kontexte dovolacích námietok dovolateľov najvyšší súd zdôrazňuje, že funkciou odôvodnenia súdneho rozhodnutia je predovšetkým doložiť správnosť rozhodnutia súdu, pričom odôvodnenie je zároveň aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydaní rozhodnutia a nástrojom ochrany pred svojvoľou súdnej moci. Odôvodnenie rozhodnutia by malo stranám sporu umožniť posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné právne predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní

33. Pod pojmom nesprávny procesný postup, ktorý odôvodňuje prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, je potrebné rozumieť faktickú činnosť alebo nečinnosť súdu, procedúru prejednávania veci, ktorá znemožnila strane sporu plnohodnotnú realizáciu jej procesných oprávnení, mariacu možnosť jej aktívnej účasti na konaní, ale aj absenciu odôvodnenia súdneho rozhodnutia, jeho nedostatočnosť, nezrozumiteľnosť, nepresvedčivosť, či svojvoľnosť, nezabezpečujúcu všetky atribúty a garancie spravodlivej súdnej ochrany.

34. Dovolací súd dodáva, že vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia práva na spravodlivý proces. Teda, intenzita zásahu do procesných práv strany sporu v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu musí dosahovať požadovanú mieru, resp. intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V príslušnom procesnom kódexe koncipovaná prípustnosť dovolania sleduje trend nastolený judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej má tento mimoriadny opravný prostriedok slúžiť na nápravu najzávažnejších procesných pochybení, t. j. zmätočných rozhodnutí, ako aj na riešenie otázok zásadného právneho významu a zjednocovanie judikatúry všeobecných súdov, ako prvkov naplnenia princípu právnej istoty (III. ÚS 73/2018, IV. ÚS 528/2020, I. ÚS 204/2023).

35. Podstatou prvej námietky dovolateľov proti napadnutému rozhodnutiu odvolacieho súdu je namietaná absencia vysporiadania sa s nimi označenými rozhodnutiami ústavného súdu (I. ÚS 26/2010, III. ÚS 588/2021). Dovolateľom sa v tejto súvislosti javí, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené vo vzťahu k právnej otázke ohľadne absolútnej neplatnosti ich ručiteľských vyhlásení, keďže odvolací súd sa nezaoberal nimi označenými rozhodnutiami ústavného súdu a v nich uvedenými právnymi názormi. Podľa dovolateľov z týchto rozhodnutí v rozpore so závermi súdov nižších inštancií vyplýva, že za úkony týkajúce sa spoločných vecí nemožno považovať iba také úkony, ktorých predmetom musí byť striktné vlastníctvo, ale aj také, ktoré môžu mať účinky vo vzťahu k spoločným veciam (teda aj ručiteľské vyhlásenia).

36. Najvyšší súd najskôr vo všeobecnosti uvádza, že sa stotožňuje s názorom odvolacieho súdu, že všeobecné súdy vo vzťahu k rozhodcovským súdom nie sú v postavení súdov odvolacích. Konanie pred všeobecným súdom o zrušenie rozsudku rozhodcovského súdu podľa ZoRK s poukazom na ustálenú judikatúru na rozhodcovské konanie nenadväzuje a nie je možné ho považovať za opravné konanie. Predmetom takého konania všeobecného súdu nie je vecná správnosť rozhodnutia rozhodcovského súdu vo veci samej. Zisťovanie priebehu konania rozhodcovského súdu a ním vydaného rozsudku je v súdnom konaní o zrušení rozhodcovského rozsudku predmetom dokazovania všeobecného súdu a tým otázkou skutkovou a následne právnou, avšak výlučne z hľadiska úvah o procesnom postupe rozhodcovského súdu v rámci posudzovaných dôvodov pre zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa ZoRK (k tomu pozri R 56/2020 a R 8/2023). Odvolací súd správne poukázal na to, že konanie o zrušenie rozhodcovského rozsudku je len obmedzeným prieskumom rozhodcovských rozsudkov z

dôvodov taxatívne vymedzených v § 40 ods. 1 ZoRK. Súd nižších inštancií sú povinné mať na zreteli dôvody na zrušenie rozhodcovského rozsudku počas celého konania o zrušení rozhodcovského rozsudku, keďže predmet a rozsah prieskumu v tomto konaní je obmedzený taxatívnym výpočtom dôvodov podľa § 40 ods. 1 ZoRK. Dovolací súd osobitne zdôrazňuje, že považuje za neprípustný zásah do právomoci rozhodcovského súdu, ak príslušný súd zruší rozhodcovský rozsudok len z dôvodu jeho vecnej nesprávnosti bez jasnej identifikácie aspoň jedného z dôvodov na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ods. 1 ZoRK.

37. V nadväznosti na námietky dovolateľov najvyšší súd uvádza, že prípustnosť a dôvodnosť dovolania s poukazom na § 420 písm. f) CSP môže založiť arbitrárnosť (svojvoľnosť) alebo zjavná neodôvodnenosť rozhodnutia všeobecného súdu. Podľa ústavného súdu je arbitrárnosť alebo zjavná neodôvodnenosť súdneho rozhodnutia daná najčastejšie rozporom súvislosti právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (II. ÚS 302/2019). V takom prípade všeobecný súd svojim postupom založí nepreskúmateľnosť ním vydaného rozhodnutia, a spravidla tak aj jeho protiústavnosť. Ak nie sú totiž zrejmé dôvody toho - ktorého rozhodnutia, svedčí to o ľubovôli v súdnom rozhodovaní, pričom zásada právneho štátu ľubovôľu v rozhodovaní orgánov verejnej moci zakazuje; len vecne správne rozhodnutie a náležite, t. j. zákonom vyžadovaným spôsobom odôvodnené rozhodnutie, napĺňa ako neoddeliteľná súčasť „stanoveného postupu“ - ústavné kritériá vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

38. Náležitosti odôvodnení rozsudkov upravujú tiež procesnoprávne predpisy. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Podľa § 393 ods. 2 prvá veta CSP v odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uvedie stručný obsah napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov strán v odvolacom konaní, prípadne ďalších subjektov, ktoré dôkazy v odvolacom konaní vykonal a ako ich vyhodnotil, zistený skutkový stav a právne posúdenie veci, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax; ustanovenia § 387 ods. 2 a 3 tým nie sú dotknuté.

39. Dovolací súd viazaný uplatnenými dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) preto ďalej skúmal, či odvolací súd v napadnutom rozsudku dal jasné odpovede na všetky pre konanie o zrušenie rozhodcovského rozsudku relevantné skutkové a právne otázky súvisiace s námietkami dovolateľov tak, aby bolo zabezpečené právo žalobcov na spravodlivý proces v dostatočnej miere. Nahliadnutím do napadnutého rozsudku dovolací súd zistil, že odvolací súd sa pred tým, ako pristúpil k samotnému skúmaniu platnosti ručiteľských vyhlásení, zaoberal najskôr prípustnosťou námietky žalobcov ohľadne neplatnosti ručiteľských vyhlásení (a rozhodcovskej doložky) z hľadiska dôvodu na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ods. 1 písm. c) ZoRK. Svoj názor vo vzťahu k prípustnosti tejto námietky žalobcov formuloval v bode 33. tohto rozsudku.

40. Odvolací súd v napadnutom rozhodnutí poukázal na to, že námietka žalobcov ohľadne neplatnosti ručiteľských vyhlásení, ktorých obsahom bola aj rozhodcovská doložka, sa v čase podania žaloby viazala na ustanovenie § 40 ods. 1 písm. c) ZoRK. Súd prvej inštancie sa podľa odvolacieho súdu správne zaoberal otázkou, kedy žalobcovia uplatnili námietku nedostatku právomoci rozhodcovského súdu pre neexistenciu alebo neplatnosť rozhodcovskej zmluvy v rozhodcovskom konaní, pričom dospel k skutkovému zisteniu, že žalobcovia námietku nedostatku právomoci rozhodcovského súdu pre neplatnosť rozhodcovskej zmluvy neuplatnili v súlade s § 21 ods. 2 ZoRK včas, t. j. pri prvom úkone vo

veci. Vychádzajúc z rozhodnutia najvyššieho súdu, sp. zn. 3MOBdo/5/2013 zo dňa 29. mája 2014 odvolací súd skonštatoval, že keďže žalobcovia neuplatnili námietku nedostatku právomoci včas, t. j. pri prvom úkone rozhodcovského súdu vo veci samej, zrušenie rozhodcovského rozsudku z dôvodu nedostatku právomoci rozhodcovského súdu pre neplatnosť alebo neexistenciu rozhodcovskej zmluvy/rozhodcovskej doložky všeobecným súdom podľa § 40 ods. 1 písm. c) ZoRK neprichádzalo s poukazom na § 21 ods. 2 ZoRK do úvahy.

41. Záver odvolacieho súdu, podľa ktorého žalobcovia v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku nie sú oprávnení namietat' neplatnosť ručiteľského vyhlásenia a rozhodcovskej doložky z dôvodu, že námietku nedostatku právomoci pre neplatnosť rozhodcovskej zmluvy (doložky) neuplatnili v rozhodcovskom konaní včas, je pre rozhodnutia súdov nižších inštancií vo veci samej v tomto konaní kľúčový. Všetky ďalšie vyslovené úvahy o platnosti, resp. neplatnosti ručiteľských vyhlásení žalobcov boli zo strany súdov nižších inštancií vyslovené nadbytočne, keďže skúmanie tejto otázky by bolo pre konanie o zrušenie rozhodcovského rozsudku relevantné výlučne za predpokladu, že by bola konštatovaná prípustnosť tejto námietky. Inými slovami otázka platnosti, resp. neplatnosti rozhodcovskej doložky a s tým súvisiacej platnosti, resp. neplatnosti ručiteľského vyhlásenia by mala pre konanie o zrušenie rozhodcovského rozsudku význam výlučne za predpokladu, že by súdy nižších inštancií dospeli k záveru, že námietka nedostatku právomoci rozhodcovského súdu pre neplatnosť rozhodcovskej doložky bola v rozhodcovskom konaní podaná včas.

42. Najvyšší súd preto poznamenáva, že námietky dovolateľov smerujú k spochybneniu dostatočnosti a preskúmateľnosti odôvodnenia súdneho rozhodnutia v časti pre rozhodnutie vo veci samej nadbytočných úvah odvolacieho súdu o platnosti, resp. neplatnosti ručiteľských vyhlásení. Polemika dovolateľov s názormi odvolacieho súdu na platnosť ručiteľských vyhlásení nemá dopad na rozhodnutia súdov vo veci samej s poukazom na kľúčový záver súdu obsiahnutý v bode 33. napadnutého rozsudku, podľa ktorého sú námietky neplatnosti ručiteľských vyhlásení pre účely konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku neprípustné. Dovolací súd pripomína, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Ani odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom konaní, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (6Cdo/145/2011). Pokiaľ aj súd dá odpoveď na otázku nastolenú účastníkom konania, ktorá však nemá pre meritórne súdne rozhodnutie podstatný význam, prípadné nedostatočné odôvodnenie takejto odpovede bez ďalšieho nezakladá dôvod prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, ak odpovede na rozhodujúce skutkové a právne otázky konajúci súd odôvodnil dostatočne.

43. Dovolací súd sumarizuje, že vyššie uvedené námietky dovolateľov spochybňovali len dostatočnosť a preskúmateľnosť odôvodnenia napadnutého rozsudku v rozsahu nadbytočných úvah odvolacieho súdu o platnosti, resp. neplatnosti ručiteľských vyhlásení. Najvyšší súd preto vychádzajúc z obsahu námietok dovolateľov uplatnených v dovolaní nevzhladol v tejto časti prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

44. Súdy nižších inštancií podľa dovolateľov založili vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP ďalej tým, že aprobovali nedostatok rozhodcovského konania, v ktorom žalobcovia nemali rovnakú možnosť vyjadriť sa ku všetkým predloženým dôkazom. Žalobcom nebola v rozhodcovskom konaní doručená dohoda medzi obchodnou spoločnosťou AQUADOL SLOVAKIA, s.r.o. a žalovaným o demontáži predmetu leasingu zo dňa 17. septembra 2009. Dovolatelia poukázali na to, že odvolací súd sám posúdil význam tohto dôkazného prostriedku a zhodnotil, že pre rozhodnutie rozhodcovského súdu nešlo o rozhodujúci dôkaz a tým prejudikoval, že vyjadrenie žalobcov k jeho obsahu by nemohlo zmeniť situáciu. V odôvodnení rozhodnutia dovolatelia vzhľadli svojvôľu, nakoľko podľa ich názoru bolo na žalobcoch ako strane sporu, aby sami posúdili, aký význam má dôkazný prostriedok pre vec, a či a ako sa k nemu vyjadria. Napadnuté rozhodnutie je podľa dovolateľov z týchto dôvodov neudržateľné a prístup odvolacieho súdu zasahuje do samotnej podstaty rovnosti a kontradiktórnosti.

45. K predmetným námietkam dovolateľov najvyšší súd uvádza, že vada zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP môže byť založená iba v príčinnej súvislosti s nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu, resp. súdu prvej inštancie nenapraveným v konaní o riadnom opravnom prostriedku. Prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nemôže založiť nesprávny procesný postup rozhodcovského súdu v rozhodcovskom konaní. Napriek tomu, že rozhodcovské konanie a konanie o zrušení rozhodcovského rozsudku sú vzájomne previazané, nejde o totožné konanie. Osobitne je potrebné zdôrazniť, že konanie o zrušení rozhodcovského rozsudku nie je vo vzťahu k rozhodcovskému konaniu opravným konaním (pozri R 56/2020 a R 8/2023). Pokiaľ teda dovolatelia zamýšľali podaným dovolaním namietat porušenie princípu rovnosti a princípu kontradiktórnosti konania rozhodcovským súdom v rozhodcovskom konaní, dovolací súd predmetnou námietkou nezaoberal, nakoľko ňou nebol napadnutý procesný postup súdov nižších inštancií v civilnom sporovom konaní.

46. Zamerajúc sa na sporové konanie prebiehajúce pred súdmi nižších inštancií dovolací súd konštatuje, že námietky dovolateľov z časti smerujú k spochybneniu tej časti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, v ktorej nevzhladol relevantné porušenie princípu rovnosti v rozhodcovskom konaní. Samotné vyhodnotenie, či zo strany rozhodcovského súdu došlo k porušeniu zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania podľa § 17 ZoRK a naplneniu dôvodu na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 40 písm. g) ZoRK, bolo otázkou zisťovania skutkového stavu a následne otázkou právneho posúdenia predmetných ustanovení súdmi nižších inštancií. Najvyšší súd pripomína, že správnosťou skutkových zistení, vrátane správnosti konajúcimi súdmi vykonaného hodnotenia dôkazov a tvrdení, sa v rozsahu uplatneného dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nemohol zaoberať, nakoľko je viazaný skutkovými závermi odvolacieho súdu (§ 442 CSP), ako je aj povinný nezasahovať do konajúcimi súdmi vykonaného hodnotenia dôkazov, pokiaľ procesný postup smerujúci k zisteniu skutkového stavu (dokazovanie), či procesný postup hodnotenia dôkazov alebo tvrdení dovolateľa nezasahuje do jeho práva na spravodlivý proces (napr. svojou arbitrárnosťou alebo zjavnou nelogickosťou realizovaného procesného postupu). Nesprávne právne posúdenie vecí podľa ustálenej judikatúry taktiež nezakladá procesnú vadu zmätočnosti (pozri R 24/2017). V nadväznosti na uvedené sa dovolací súd rešpektujúc zákonom upravený rozsah dovolacieho prieskumu nezaoberal na podklade dovolateľmi vymedzenej vady zmätočnosti správnosťou skutkových zistení ohľadne porušenia princípu rovnosti v rozhodcovskom konaní, a ani správnosťou právneho posúdenia týchto skutkových zistení.

47. K namietanej svojvôli a neudržateľnosti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia dovolací súd uvádza, že odôvodnenie napadnutého rozsudku v časti venujúcej sa námietke nedoručenia dohody o demontáži predmetu leasingu spĺňa požiadavky kladené na odôvodnenie súdneho rozhodnutia právom na spravodlivý proces. Žalobcovia dostali zo strany odvolacieho súdu presvedčivú, jasnú a zrozumiteľnú odpoveď, z akých dôvodov dovolací súd nevzhladol porušenie zásady rovnosti v rozhodcovskom konaní (pozri bod 38. napadnutého rozsudku). Dovolací súd bez toho, aby skúmal správnosť skutkových a právnych záverov súdov nižších inštancií, uzatvára, že odvolací súd nepostupoval svojvoľne, ani nelogicky, keď pri hodnotení zásahu do princípu rovnosti sporových strán z pohľadu ustanovenia § 40 ods. 1 písm. g) ZoRK zohľadnil relevanciu dôkazného prostriedku, s ktorým žalobcovia nemali možnosť sa počas rozhodcovského konania oboznámiť, pre rozhodnutie vo veci samej. Napadnutý rozsudok je preto pre účely dovolacieho prieskumu potrebné považovať za udržateľný.

48. Pre úplnosť dovolací súd dodáva, že iba samotný nesúhlas dovolateľov s riadne odôvodnenými závermi konajúcich súdov ohľadne toho, či bola alebo nebola porušená zásada rovnosti v rozhodcovskom konaní významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 420 CSP, resp. § 431 CSP. Podanie dovolania s poukazom na dôvod prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f), obsahom ktorého je len vyjadrenie nespokojnosti a polemika s odôvodnenými závermi súdov nižších inštancií, bude mať vždy za následok konštatovanie nedostatočného vymedzenia dovolacieho dôvodu podľa § 431 CSP s následkom odmietnutia dovolania podľa § 447 písm. f) CSP.

49. Dovolatelia podaným dovolaním ďalej napádajú nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia,

nakolko odvolací súd podľa ich názoru dostatočne neodpovedal na ich námietku, že predmetný spor nemohol byť s poukazom na § 1 ods. 3 písm. d) ZoRK prejednaný v rozhodcovskom konaní. Nahliadnutím do napadnutého rozsudku dovolací súd zistil, že odvolací súd sa k námietke vyňatia arbitrability vyjadril nasledovne: „K odvolacej námietke nesprávnych skutkových zistení a nesprávneho právneho posúdenia veci, a to uplatneného dôvodu zrušenia rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ods. 1 písm. a) ZoRK, spočívajúceho podľa odvolateľov v tom, že rozhodcovský rozsudok bol v rozpore s § 1 ods. 3 ZoRK vydaný vo veci, ktorá nemôže byť predmetom rozhodcovského konania z dôvodu, že rozhodcovské konanie vzniklo v priebehu konkurzného, resp. reštrukturalizačného konania vedeného voči spoločnosti AQUADOL SLOVAKIA s.r.o., odvolací súd dospel rovnako ako súd prvej inštancie k záveru, že jednoznačne nejde o spor s vyňatím arbitrability rozhodcovského súdu podľa § 1 ods. 3 ZoRK. Za konania vyvolané konkurzom sa považujú v zmysle zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov, konanie o určenie právneho dôvodu, vymáhateľnosti, výšky, poradia, zabezpečenia zabezpečovacím právom alebo poradia zabezpečovacieho práva popretej pohľadávky (§ 32 ods. 6 ZKR), konanie o vylúčenie veci zo súpisu konkurznej podstaty (§ 19 ods. 2 ZKV), resp. konanie o vylúčenie majetku zo súpisu (§ 78 ods. 3 ZKR), osobitne aj konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov v zmysle § 26 ZKV, resp. § 53 a nasl. ZKR, prípadne aj konanie o žalobe na určenie neúčinnosti reštrukturalizačného plánu (NS SR, spis. zn. 6Ndc 33/2011 zo dňa 09.11.2011).“

50. Najvyšší súd dáva za pravdu dovolateľom, že odvolací súd zjavne vykladá ustanovenie § 1 ods. 3 písm. d) ZoRK tak, že za spory, ktoré vzniknú v priebehu konkurzného a vyrovnacieho konania považuje spory vyvolané konkurzom. Na rozdiel od dovolateľov dovolací súd nezistil, že by rozhodnutie odvolacieho súdu bolo v tejto časti nepreskúmateľné alebo nedostatočne odôvodnené. Dovolací súd bez toho, aby hodnotil vecnú správnosť alebo nesprávnosť právneho posúdenia veci súdmi nižších inštancií, uvádza, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu obsiahnuté v napadnutom rozsudku považuje za zrozumiteľné, jasné, presvedčivé a vnútorne bezrozporné, spĺňajúce parametre zákonného rozhodnutia podľa požiadaviek kladených na kvalitu súdneho rozhodnutia právom na spravodlivý proces. Nič nenasvedčuje nepreskúmateľnosti, protirečivosti alebo arbitrárnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku, a preto ho dovolací súd považuje pre účely dovolacieho konania za udržateľné. Z pohľadu dovolacieho súdu sa javí, že z dovolania žalobcov v tejto časti je zrejmé v zásade len ich nespokojnosť s výkladom § 1 ods. 3 písm. d) ZoRK poskytnutým odvolacím súdom. Samotná polemika s rozhodnutím súdu alebo spochybňovanie správnosti rozhodnutia súdu, či nesúhlas s právnym záverom súdu významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 420 písm. f) CSP, resp. § 432 ods. 1 CSP, keďže vo svojej podstate ani nesmerujú k spochybneniu napadnutého rozhodnutia z hľadiska jeho celkovej preskúmateľnosti, ale k spochybneniu právneho posúdenia veci (pozri R 24/2017).

51. S poukazom na všetky uvedené skutočnosti dovolací súd uzatvára, že z podaného dovolania nemožno vyvodit' prípustnosť dovolania s poukazom na § 420 písm. f) CSP, nakolko nie je dôvodné sa domnievať, že by konajúce súdy postupovali procesne nesprávne a tým porušili právo žalovaného na spravodlivý proces.

K namietanému nesprávnemu právnemu posúdeniu veci

52. Dovolatelia odôvodňujú prípustnosť podaného dovolania tiež s poukazom na ustanovenie § 421 ods. 1 CSP. Dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP, rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 CSP). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky, a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

53. Dovolací súd zaoberajúc sa v prvom rade tým, či je dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 432 CSP vymedzený dostatočným spôsobom, uvádza, že v prípade dovolania podaného pre nesprávne právne posúdenie veci môže byť jeho prípustnosť založená na viacerých dôvodoch, t. j. na odklone od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, na neexistencii rozhodovacej praxe, resp. na rozdielnosti tejto praxe, keďže dovolací súd nie je viazaný konkrétne označeným dôvodom prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP. Dovolací súd je viazaný iba vymedzením právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktorej právne posúdenie považuje dovolateľ za nesprávne, nie však už určením, pod ktorý konkrétny prípad prípustnosti dovolania (§ 421 ods. 1 CSP) táto otázka spadá. Prípustnosť podaného dovolania teda dovolací súd posudzuje vždy autonómne podľa jeho obsahu, keďže povinnou náležitosťou dovolania v prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 432 CSP nie je uvedenie toho, v čom dovolateľ vidí prípustnosť podaného dovolania (I. ÚS 51/2020).

54. Právnu otázkou, ktorá je rozhodujúca pre splnenie zákonnej podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP, sa rozumie otázka hmotnoprávna, ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine, ako aj otázka procesnoprávna, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení (k tomu vid' aj 3Cdo/158/2017). Zároveň právnou otázkou (od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu) je potrebné koncipovať jednak spôsobom uvedeným v ustanovení § 432 ods. 2 CSP, no zároveň aj dostatočne všeobecným spôsobom tak, aby vôbec bolo možné konštatovať, že vo vzťahu ku konkrétnej otázke skutočne existuje, alebo neexistuje ustálená/rozdielna rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Tento záver vyplýva aj z uznesenia ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 123/2020, podľa ktorého už zo samotného znenia § 421 CSP je možné vyvodiť, že vzhľadom na skutočnosť, že od vymedzenia právnej otázky sa odvíja dovolací prieskum, a to v rozsahu, či sa od nej odvolací súd v rámci jej vyriešenia odklonil, riešil ju rozdielne, alebo ju ešte neriešil, je pri jej formulácii nevyhnutný predpoklad jej „zovšeobecnenia“.

55. Dovolací súd pripomína, že aj keď je dovolateľom v dovolaní vymedzená právna otázka, je povinný sa ďalej zaoberať aj tým, či nastolená otázka spĺňa kritériá právnej otázky, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, nakoľko táto musí byť rozhodujúca pre rozhodnutie vo veci samej, a teda musela byť rozhodujúca aj pre vydanie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani akademické otázky, ktoré vôbec nesúvisia s rozhodovaným sporom, čiže také, ktoré vôbec neboli predmetom posudzovania zo strany odvolacieho súdu. Prípustnosť dovolania nezakladá ani všeobecná nespokojnosť dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu, resp. jeho právnymi závermi (k tomu vid' napr. 3Obdo/28/2018 a 3Obdo/64/2018).

56. Najvyšší súd vychádzajúc z obsahu podaného dovolania konštatuje, že dovolatelia v súvislosti s dôvodom prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP vymedzili tri otázky, pričom jednu z nich formulovali nasledovne:

Je pre aplikáciu § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka nevyhnutné, aby išlo o priamy, či bezprostredný vzťah právneho úkonu k spoločným veciam patriacim do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, alebo stačí, že ide o sekundárny, resp. o vzťah účinkov alebo možných dôsledkov tohto právneho úkonu vo sfére spoločných vecí?

57. Dovolací súd k tejto otázke uvádza, že dovolateľmi položenou otázkou sa odvolací súd síce zaoberal, avšak napriek tomu táto otázka nemôže byť považovaná za kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej, a teda nemôže byť posúdená ani ako otázka zakladajúca prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP. Odpoveď na dovolateľom položenú otázku nemôže meritórne rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako ani napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ovplyvniť, preto podľa najvyššieho súdu ide o otázku hypotetickú. Už vyššie dovolací súd konštatoval, že ťažiskovým (kľúčovým) zistením a argumentom pre zamietnutie žaloby dovolateľov bolo konštatovanie, že žalobcovia neuplatnili námietku nedostatku právomoci rozhodcovského súdu včas, t. j. pri prvom úkone rozhodcovského súdu vo veci samej, a

preto zrušenie rozhodcovského rozsudku z dôvodu nedostatku právomoci rozhodcovského súdu pre neplatnosť alebo neexistenciu rozhodcovskej zmluvy/rozhodcovskej doložky všeobecným súdom podľa § 40 ods. 1 písm. c) ZoRK neprichádzalo s poukazom na § 21 ods. 2 ZoRK do úvahy. Dovolateľmi vymedzená námietka nesprávneho právneho posúdenia veci odvolací súdom preto smeruje proti nadbytočným úvahám odvolacieho súdu o platnosti, resp. neplatnosti ručiteľských vyhlásení. Dovolatelia pri formulácii predmetnej právnej otázky zjavne opomenuli skutočnosť, že odvolací súd nepripustil možnosť namietat' neplatnosť ručiteľských vyhlásení podľa § 40 ods. 1 písm. c) ZoRK v konaní o zrušení rozhodcovského rozsudku, čím všetkým ďalším úvahám o platnosti, resp. neplatnosti ručiteľských vyhlásení vo svojej podstate pripísal hypotetickú povahu.

58. Vzhľadom na uvedené dovolací súd sumarizuje, že rozhodujúcou (kľúčovou) otázkou, od ktorej vyriešenia záviselo meritorne rozhodnutie o zamietnutí žaloby, nebola otázka platnosti, resp. neplatnosti ručiteľských vyhlásení, ale otázka, či dovolatelia uplatnili v rozhodcovskom konaní námietku nedostatku právomoci rozhodcovského súdu v súlade s § 21 ods. 2 ZoRK. Otázka platnosti, resp. neplatnosti rozhodcovskej doložky a ručiteľských vyhlásení by sa stala pre meritorne rozhodnutie kľúčovou len v prípade, že by sudy nižších inštancií skutkovo ustálili, že dovolatelia uplatnili námietku nedostatku právomoci rozhodcovského súdu včas. Keďže sudy nižších inštancií k takémuto záveru nedospeli, dovolací súd uzatvára, že dovolanie nie je v časti prvej otázky prípustné, nakoľko otázka dovolateľa je v kontexte prejednávaného sporu otázkou, od ktorej vyriešenia rozhodnutie odvolacieho súdu nezáviselo.

59. Dovolatelia ďalej vzhľadli nesprávne právne posúdenie otázky výkladu § 1 ods. 3 písm. d) ZoRK, podľa ktorého v rozhodcovskom konaní nemožno rozhodovať spory, ktoré vzniknú v priebehu konkurzného a reštrukturalizačného konania. V tejto súvislosti možno z podaného dovolania vyvodit' nasledovnú otázku:

Zahrňa slovné spojenie „spory, ktoré vzniknú v priebehu konkurzného a vyrovnacieho konania“ podľa § 1 ods. 3 písm. d) ZoRK akékoľvek spory, ku ktorým dôjde v priebehu konkurzného, či reštrukturalizačného konania?

60. Otázkou namietanej non-arbitrability prejednávaného sporu sa odvolací súd zaoberal. Z napadnutého rozsudku je zjavné, že non-arbitrabilitu sporu prejednávaného v rozhodcovskom konaní nevzhliadol, nakoľko v spore medzi žalobcami a žalovaným vedenom v rozhodcovskom konaní nešlo o spor vyvolaný konkurzom (pozri bod 31. napadnutého rozsudku). Pozornosti dovolacieho súdu neuniklo, že žalobcovia zodpovedanie vymedzenej právnej otázky považovali za dôležité z dôvodu, že spor medzi nimi a žalovaným vznikol v priebehu konkurzného konania vedeného proti dlžníkovi - obchodnej spoločnosti AQUADOL SLOVAKIA, s.r.o., za ktorého záväzky sa ručiteľskými vyhláseniami zaviazali ručiť. Keďže dovolatelia vymedzili vyššie uvedenú právnu otázku v súvislosti s konkurzným konaním vedeným proti spoločnosti AQUADOL SLOVAKIA, s.r.o., najvyšší súd sa domnieva, že dovolatelia uznávajú, že ustanovenie § 1 ods. 3 písm. d) ZoRK o vylúčení arbitrability rozhodcovského súdu sa aplikuje len v prípade existencie relevantnej súvislosti medzi konkurzným alebo reštrukturalizačným konaním a sporom, ktorý vznikol v priebehu tohto konania. Vzhľadom na uvedené dovolací súd pred samotným zodpovedaním právnej otázky skúmal, či medzi konkurzným konaním vedeným proti dlžníkovi - spoločnosti AQUADOL SLOVAKIA, s.r.o. a sporom vedeným pred rozhodcovským súdom existovala relevantná súvislosť, na podklade ktorej by bolo možné konštatovať, že od vyriešenia dovolateľmi vymedzenej právnej otázky záviselo meritorne rozhodnutie odvolacieho súdu.

61. Najvyšší súd za rozhodujúcu v tejto otázke považuje skutočnosť, že žalovaný si v rozhodcovskom konaní uplatnil svoju pohľadávku len voči ručiteľom. Vplyv právneho postavenia dlžníka na záväzok ručiteľa najvyšší súd už riešil a konštatoval, že ak niekto ručí za záväzky právnickej osoby, záväzok ručiteľa nezaniká zánikom tejto osoby, a to ani vtedy, keď jej záväzky neprechádzajú na právneho nástupcu (porovnaj 5Obo/6/2012). Dovolací súd je názoru, že ak nemá zánik dlžníka - právnickej osoby vplyv na ručiteľský záväzok, a maiori ad minus nemôže mať ani vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka vplyv na existenciu alebo vymáhateľnosť tohto dlhu od ručiteľov. V nadväznosti na uvedené najvyšší súd nevzhliadol v prejednávanom spore relevantnú súvislosť medzi označeným konkurzným konaním a

rozhodcovským konaním, ktorého prieskum realizovali súdy nižších inšancií na základe žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Od otázky výkladu § 1 ods. 3 písm. d) ZoRK nezáviselo rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej, keďže relevantná súvislosť medzi konkurzným konaním vedeným proti spoločnosti AQUADOL SLOVAKIA s.r.o. a sporom vedeným rozhodcovským súdom, v ktorom si žalovaný uplatnil pohľadávku voči ručiteľom, nebola daná. Dovolanie na podklade vymedzenej (hypotetickej) právnej otázky preto dovolací súd nepovažuje s poukazom na § 421 ods. 1 CSP za prípustné.

62. Na okraj najvyšší súd z dôvodu opatrnosti uvádza, že ak bolo zámerom dovolateľov predložiť také právne posúdenie § 1 ods. 3 písm. d) ZoRK, podľa ktorého by súvislosť medzi konkurzným a reštrukturalizačným konaním a sporom, ktorý vznikne v priebehu tohto konkurzného a reštrukturalizačného konania, pre účely posúdenia non-arbitrability nemusela byť vôbec daná, takýto široký výklad predmetného ustanovenia neprichádza do úvahy. Dôsledkom uplatnenia takéhoto právneho výkladu by bol absurdný záver, že akékoľvek prebiehajúce konkurzné alebo reštrukturalizačné konanie spôsobuje non arbitrabilitu sporu, čím by bola vylúčená právomoc rozhodcovského súdu vo všetkých sporoch. Ustanovenia ZoRK by sa stali v takomto prípade obsoletnými a v praxi neuplatniteľnými.

63. Ďalšou otázkou, od ktorej dovolatelia odvodzovali prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP, možno podľa odvolacieho súdu z obsahu podaného dovolania vymedziť nasledovne:

Je daný dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku (§40 ods. 1 písm. g) ZoRK), ak rozhodcovský súd strane nedoručil listinný dôkaz, a tým jej odoprel možnosť sa k nemu vyjadriť, aj vtedy, ak rozhodcovský súd na tomto dôkaze nezaložil svoje rozhodnutie?

64. Na rozdiel od predchádzajúcich otázok podľa najvyššieho súdu nemožno vymedzenú právnu otázku považovať za hypotetickú, keďže pokiaľ by dovolací súd ustálil, že konaním rozhodcovského súdu došlo k porušeniu princípu rovnosti, bolo by nutné konštatovať, že súd prvej inšancie žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku zamietol a odvolací súd rozsudok súdu prvej inšancie potvrdil v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci. Právne posúdenie položenej právnej otázky má teda priamy dopad na meritórne rozhodnutia súdov nižších inšancií. Poznajúc vlastnú rozhodovaciu prax dovolací súd konštatuje, že táto právna otázka nebola doposiaľ predmetom odvolacieho prieskumu a najvyšší súd preto dospel k záveru, že dovolanie podané dovolateľmi je v tejto časti prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

65. Pre vyriešenie rozporu medzi právnym názorom odvolacieho súdu a právnym názorom dovolateľov a pre účely posúdenia dôvodnosti podaného dovolania je z hľadiska odvolacieho súdu potrebné ustáliť, či majú všeobecné súdy v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku na základe podanej žaloby z dôvodu na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ods. 1 písm. g) ZoRK pri námietke porušenia kontradiktórnosti konania s poukazom na § 17 ZoRK v spojení s § 26 ods. 5 ZoRK prihliadať na obsah a relevantnosť predloženého dôkazu pre meritórne rozhodnutie rozhodcovského súdu alebo, či každé porušenie princípu kontradiktórnosti s poukazom na § 26 ods. 5 ZoRK bez ohľadu na obsah a relevantnosť predloženého dôkazu pre meritórne rozhodnutie rozhodcovského súdu je dôvodom na zrušenie rozhodcovského rozsudku.

66. Najvyšší súd v tejto súvislosti dáva do pozornosti, že zrušenie rozhodcovského rozsudku by malo byť ponímané ako najkrajnejší prostriedok a určite by k nemu nemalo dochádzať v každom prípade, keď niektorá zo strán nie je spokojná s výsledkom rozhodcovského konania pred rozhodcovským súdom (pozri Hučková, R. Rozhodcovské konanie. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2013). Rozsah kontroly rozhodcovského konania musí byť starostlivo uvážený tak, aby na jednej strane nebolo popreté pravidlo, že v konaní pred rozhodcom má byť poskytnutá ochrana, a na strane druhej, aby tým neboli zotreté výhody rozhodcovského konania, a teda aj jeho praktická využiteľnosť. Účelom inštitútu zrušenia rozhodcovského rozsudku je umožniť ešte v inom konaní než v konaní o výkon rozhodnutia súdny prieskum toho, či boli splnené základné podmienky pre prejednanie a rozhodnutie veci rozhodcom (nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 3227/07).

67. Pri posudzovaní dovolateľmi položenej právnej otázky, majú na zreteľ judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva uvedenú v podanom dovolaní, najvyšší súd poznamenáva, že Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej recentnej judikatúre zhrnul rozhodovaciu činnosť vo vzťahu k princípu kontradiktórnosti konania v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 163/2022 nasledovne: „Ústavný súd vo vzťahu k už uvedenej námietke rovnako pripomína, že v podobných prípadoch aj na strane Európskeho súdu pre ľudské práva prevládal najskôr formalistický prístup, podľa ktorého bola kontradiktórnosť vnímaná absolutisticky a povinnosť zaslať vyjadrenie protistrane bola daná bez ohľadu na obsah doručených vyjadrení, teda aj v prípade ak neobsahuje žiadne nové skutkové a právne argumenty. Klasickým sa v tomto prístupe stal rozsudok vo veci Nideröst-Huber proti Švajčiarsku (rozsudok, č. 18990/91, 18. 2. 1997), kde EŠLP okrem iného uviedol, že pri posudzovaní otázky rešpektovania práva na spravodlivosť konania nezohráva rolu to, či stanovisko, ku ktorému sa strana nemala možnosť vyjadriť, malo nejaký vplyv na rozhodnutie príslušného vnútroštátneho orgánu (ods. 27). Takisto nebolo podstatné, či dané vyjadrenie obsahovalo nejaké nové skutočnosti alebo argumenty; keďže bolo na účastníkovi konania, aby sám posúdil, či dané podanie vyžaduje z jeho strany komentár (ods. 29). Tieto princípy aplikoval EŠLP aj v ďalších rozhodnutiach, napr. Werz proti Švajčiarsku, rozsudok, 17. 12. 2009, č. 22015/05, ods. 53-55; S. H. proti Fínsku, rozsudok, 29. 7. 2008, č. 28301/03, ods. 34-36, Antunes a Pires proti Portugalsku, rozsudok, 21. 6. 2007, č. 7623/04, ods. 33-36; ešte formalistickejšie napr. Ferreira Alves proti Portugalsku (č. 4), rozsudok, 14. 4. 2009, č. 41870/05, ods. 28 - 30; Ferreira Alves proti Portugalsku (č. 5), rozsudok, 14. 4. 2009, č. 30381/06, ods. 32 - 34, Hudáková a ďalší proti Slovensku, rozsudok, 27. 4. 2010, č. 23083/05, ods. 28 a 29, Trančíková proti Slovenskej republike, rozsudok z 13. 1. 2015, ods. 43 - 47 (pozri aj Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M. Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012). Neskôr začal EŠLP k otázke posudzovania kontradiktórnosti pristupovať menej rigidne a pripustil, že je potrebné zohľadniť aj to, či vyjadrenie protistrany obsahovalo také skutkové alebo právne argumenty, ktoré by mohli ovplyvniť výsledok sporu, alebo či zvolené právne riešenie dávalo vôbec nejaký priestor na diskusiu (pozri Vokoun proti Českej republike, rozsudok z 3. 7. 2009, ods. 26). Tento prístup sa prejavil v ďalšej rozhodovacej činnosti EŠLP (napr. Stepinska proti Francúzsku, rozsudok z 15. 6. 2004, č. 1814/02, § 17 - 20; P. D. proti Francúzsku, rozsudok z 20. 12. 2005, č. 54730/00, ods. 31 - 35; Salé proti Francúzsku, rozsudok z 21. 3. 2006, č. 39765/04, ods. 17 - 20; Fougere proti Francúzsku, rozhodnutie z 19. 9. 2006, č. 10397/03, oddiel B; Société Diffusion Pédagogique Calédonienne proti Francúzsku, rozhodnutie z 12. 10. 2006, č. 26814/02, oddiel 1; Verdú Verdú proti Španielsku, rozsudok z 15. 2. 2007, č. 43432/02, ods. 25 - 28; Eisenfeld a Duker proti Taliansku a Flatov proti Taliansku, rozhodnutie z 2. 9. 2008, č. 541/08 a 625/08, oddiel B; Ringier Axel Springer Slovakia, a. s. proti Slovensku, rozhodnutie zo 4. 10. 2011, č. 35090/07, ods. 89 - 91; Čičmanec proti Slovenskej republike, rozsudok z 28. 6. 2016, ods. 60 - 65). Ústavný súd v tejto súvislosti vo vzťahu k už uvedenej otázke uzatvára (zohľadňujúc recentnú rozhodovaciu činnosť EŠLP, pozn.), že princíp kontradiktórnosti konania, ktorý je nesporne obsahom práva na spravodlivý proces, nemožno chápať formalisticky, ale je potrebné dôsledne vyhodnotiť individuálne okolnosti situácie, na základe ktorých možno dospieť k záveru, či v konkrétnom prípade bola možnosť strany sporu zaujať stanovisko k vyjadreniu protistrany naozaj reálne zmarená, a tým jeho pozícia objektívne oslabená (I. ÚS 145/2021). K tomuto materiálnemu výkladu zásady kontradiktórnosti konania sa v poslednom období priklonil i EŠLP (Puškárová proti Slovensku zo 7. 5. 2019, sťažnosť č. 19356/14, Nerušil proti Slovensku zo 7. 5. 2019, sťažnosť č. 37016/15 a naposledy vo veci Sarkocy proti Slovensku z 22. 9. 2020, sťažnosť č. 36446/17). Pri posudzovaní porušenia princípu kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní, ku ktorému dochádza nedoručením vyjadrenia účastníka konania (strany sporu) protistrane, je potrebné zohľadniť obsahový význam neoboznámeného vyjadrenia (napr. rozsudok EŠLP z 18. 10. 2007 vo veci Asnar proti Francúzskej republike, sťažnosť č. 12316/04; rozsudok EŠLP z 3. 7. 2008 vo veci Vokoun proti Českej republike, sťažnosť č. 20728/05) (I. ÚS 50/2022).“

68. Nadväzujúc na poňatie konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku ako krajného prostriedku nápravy taxatívne vypočítaných pochybení rozhodcovských súdov v rozhodcovských konaniach a zohľadňujúc aktuálnu judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva a ústavného súdu vo vzťahu k princípu kontradiktórnosti konania sa dovolací súd v prejednávanej veci prikláňa k menej

formalistickému nahliadaniu na porušenie ustanovenia § 26 ods. 5 ZoRK ako dôvodu na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ods. 1 písm. g) ZoRK. Najvyšší súd si je vedomý, že z prísne formálneho hľadiska je odôvodnené prijať záver, že akýmkoľvek nedoručením listinného dôkazu protistrane na vyjadrenie v súlade s § 26 ods. 5 ZoRK dôjde k zásahu do princípu kontradiktórnosti konania a tým aj k zásahu do princípu rovnosti účastníkov konania. Dovolací súd však poukazuje na to, že všeobecný súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale môže a musí sa od neho odchýliť, pokiaľ to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť alebo niektorý z ústavnoprávnych princípov. Pri výklade a aplikácii právnych predpisov teda nemožno opomínať ich účel a zmysel, ktorý nie je vyjadrený len v slovách a vetách toho ktorého zákonného predpisu, ale aj v základných princípoch právneho štátu (porovnaj I. ÚS 155/2017). Dovolateľmi preferované právne posúdenie dôvodu na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ods. 1 písm. g) ZoRK má podľa dovolacieho súdu znaky prílišného formalizmu.

69. Dovolací súd je preto názoru, že akékoľvek porušenie princípu kontradiktórnosti nie je spôsobilé odôvodniť zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ods. 1 písm. g) ZoRK. V konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku je v súlade s účelom, zmyslom a systematickou ZoRK, aby príslušné súdy skúmajúce naplnenie dôvodu na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ods. 1 písm. g) ZoRK zohľadňovali závažnosť porušenia § 26 ods. 5 ZoRK so zreteľom na dôležitosť, resp. relevantnosť predloženého, ale protistrane nedoručeného dôkazu pre meritórne rozhodnutie rozhodcovského súdu. Najvyšší súd vo vzťahu k vyššie uvedenému zdôrazňuje, že práve s akcentom na účel, zmysel a najmä systematicku ustanovení ZoRK by bolo nanajvýš nelogické, ak by pripustil dovolateľmi navrhovaný výklad ust. § 26 ods. 5 ZoRK v tom zmysle, že súd musí bez ohľadu na obsah listiny, resp. jej dopadu na výsledok sporu, doručovať každú takúto listinu (alebo iné informácie) všetkým účastníkom rozhodcovského konania (veta druhá ust. § 26 ods. 5 ZoRK), zatiaľ čo z tretej vety toho istého ustanovenia jednoznačne vyplýva, že v prípade listiny akou je dokonca i znalecký posudok by platila iná, ako dovolateľmi naznačovaná situácia, a síce povinnosť doručovať túto listinu všetkým účastníkom konania iba v prípade, že o túto listinu sa súd môže opierať pri svojom rozhodovaní, teda iba v prípade, že táto je pre rozhodnutie vo veci relevantná. Napokon ZoRK i v ust. § 27 ods. 1 veta druhá ustanovuje, že rozhodcovský súd uváži výber a spôsob vykonania dôkazov podľa ich možného prínosu k objasneniu sporu.

Opačný prístup preferovaný dovolateľmi by viedol v intenciách prejednávaneho sporu len k bezúčelnému predlžovaniu rozhodcovského konania, čo nie je v súlade so systematickou koncepciou konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku ako krajného prostriedku nápravy závažných pochybení, ku ktorým došlo v rozhodcovskom konaní, ani v súlade s koncepciou rozhodcovského konania ako prakticky využiteľného a rýchleho prostriedku slúžiacemu na účinnú ochranu práv žalobcu.

70. Z pohľadu najvyššieho súdu odvolací súd vec správne právne posúdil, ak v intenciách prejednávanej veci nevzhliadol porušenie ustanovenia § 26 ods. 5 ZoRK ako dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ods. 1 písm. g) ZoRK s poukazom na to, že žalobcovia namietali porušenie princípu kontradiktórnosti konania rozhodcovským súdom vo vzťahu ku dôkazu, na ktorom nebol rozsudok rozhodcovského súdu založený.

71. Dovolací súd sumarizuje, že pri skúmaní naplnenia dôvodu na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ods. 1 písm. g) ZoRK sa neprikláňa k formalistickému nazeraniu na porušenie princípu rovnosti, ale preferuje v súlade s aktuálnou judikatúrou ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva vo vzťahu k princípu kontradiktórnosti konania menej rigidný prístup. Keďže zrušenie rozhodcovského rozsudku je krajným prostriedkom nápravy pochybení v rozhodcovskom konaní, je dôvodné pri posudzovaní porušenia princípu rovnosti v rozhodcovskom konaní z pohľadu naplnenia dôvodu na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ods. 1 písm. g) ZoRK prihliadať aj na relevanciu, resp. závažnosť tohto porušenia a tiež na to, či odstránenie tohto procesného pochybenia je spôsobilé ovplyvniť meritórne rozhodnutie rozhodcovského súdu. Najvyšší súd preto uzatvára, že odvolací súd vec správne právne posúdil a dovolanie žalobcov nie je v tejto časti dôvodné.

Záver

72. Dovolací súd na základe všetkých vyššie uvedených skutočností dospel k záveru, že dovolanie žalobcov podané s poukazom na dôvod prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nie je prípustné. Keďže podané dovolanie s poukazom na § 421 ods. 1 písm. b) CSP bolo z časti prípustné, avšak dovolací súd na základe meritórneho prieskumu zistil, že odvolací súd vec správne právne posúdil, dovolací súd dovolanie žalobcu podľa § 448 CSP zamietol ako nedôvodné.

73. Vo vzťahu k návrhu dovolateľov na odklad právoplatnosti napadnutého rozhodnutia najvyšší súd konštatuje, že z podaného návrhu nemal za osvedčené dôvody hodné osobitného zreteľa.

Najvyšší súd preto nezistil splnenie predpokladov na odloženie právoplatnosti napadnutého rozhodnutia v súlade s § 444 ods. 2 CSP a v súlade s ustálenou praxou dovolacieho súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

74. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP). O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

75. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.